

Міністерство освіти і науки України
Комітет з фізичного виховання і спорту МОН України
Сумська обласна державна адміністрація
Управління молоді та спорту
Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Тартуський університет (Естонія)
Сумський державний університет

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 16–17 квітня 2020 року)

Суми
Сумський державний університет
2020

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СПОРТИВНИХ ВІДНОСИН

Корж С. О., ст. викл.; Лиховид А. В., студ.
Сумський державний університет
anastasiyalikhovid@gmail.com

Вступ. Врегульований на сьогоднішній день українським законодавством правовий режим у сфері спорту, на нашу думку, не повною мірою відповідає сучасному змісту та особливостям спортивних і тісно пов'язаних з ними інших суспільних відносин. Але серед недоліків правого регулювання спортивних відносин є відсутність відповідної системності законодавства про професійний спорт і належної налагодженості його внутрішніх зв'язків, наявність суперечних та необ'єднаних єдиними принципами правого регулювання законодавчих і нормативних правових актів [1; 2].

Актуальність і практична значимість в даній роботі теми обумовлюється специфікою суспільних відносин у сфері професійного спорту.

Мета дослідження – виявлення проблем правого регулювання спортивних відносин контрактних відносин спортсменів-професіоналів.

Виклад матеріалу дослідження. Професійний спорт – сукупність форм заняття спортом і пов'язаних з ними видів діяльності та суспільних відносин (включаючи спортивні, спортивно трудові, підприємницькі, а також здійснювані в спортивних організаціях дисциплінарні і службово-ієрархічні відносини). Невід'ємною частиною правого становища спортсменів є юридичне оформлення відносин, пов'язаних з їх безпосередньою діяльністю.

Вважаємо, що регулювання відносини осіб, які професійно займаються спортом на постійній основі, та їх роботодавців необхідно особливими нормами цивільного права. Це може мати місце, коли спортсмени самостійні у виборі своїх дій і їх відносини з тренерами будуються на незалежній основі, що

включає комерційну складову. Наразі у спортивному середовищі досить складно відмежувати сферу застосування як трудового, так і цивільного права при регулюванні відносин між спортсменом і фізкультурно-спортивною організацією.

Зокрема, неясно правове становище спортсменів – індивідуалів, які тренуються самостійно і лише беруть участь у змаганнях. Або в такому виді спорту, як гольф, спортсмени перераховують за себе внески в спортивний клуб, який забезпечує їм умови для тренувань і заявляє їх для участі у змаганнях. Тому, вважаємо, що в наведених прикладах відносини між спортсменом і фізкультурно-спортивною організацією повинні регламентуватися нормами цивільного права. Необхідно зазначити, що в Цивільному кодексі України неможливо знайти договори, що регулюють відносини, пов'язані з переходами спортсменів із однієї команди в іншу.

Поряд з цим ч. 3 ст. 3 Цивільного Кодексу України, яка фіксує принцип свободи договору, передбачає, що сторони мають право укласти договір, як передбачений, так і не передбачений законом або іншими правовими актами. Отже, укладення договорів про перехід спортсмена із однієї команди в іншу, незважаючи на те, що вони не передбачені ЦК України, можливо, виходячи з принципу свободи договору.

В Україні профільним нормативно-правовим актом, який врегульовує відносини у сфері спорту, є Закон України «Про фізичну культуру та спорт» від 24.12.1993 р. (далі – Закон). У відповідності ст. 38 Закону, професійний спорт є комерційним напрямом діяльності у спорті, який пов'язаний із підготовкою та проведенням видовищних спортивних змагань на високому організаційному рівні з метою отримання прибутку. Також необхідно указати, що згідно ч. 2 ст. 38 Закону діяльність у професійному спорті спортсменів, тренерів та інших фахівців, яка полягає у підготовці та участі у спортивних змаганнях серед спортсменів-професіоналів і є основним джерелом їх доходів, провадиться відповідно до цього Закону, Кодексу законів про працю України та інших нормативно-правових

актів, а також статутних та регламентних документів відповідних суб'єктів сфери фізичної культури і спорту та міжнародних спортивних організацій. Але, на жаль, у Законі не дається визначення трудового договору спортсмена, а також його особливостей [2, с. 150].

У відповідності до Регламенту зі статусу і трансферу футболістів, який затверджений Федерацією футболу України, контракт є формою трудової угоди між професіональним футбольним клубом та його працівником з усіма додатками, змінами і доповненнями, укладеної відповідно до законодавства України та Регламенту з метою участі у змаганнях. Вважаємо, що саме укладання контракту надає змогу більш чітко визначити та конкретизувати особливі відносини у сфері спорту, ніж звичайний трудовий договір, адже він містить у собі положення, що регулюються як у трудовому законодавстві (забезпечення умов праці, оплата праці, умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат ін.), так і у цивільно-правовому законодавстві (наприклад, штрафні санкції за порушення умов контракту, за одностороннє розірвання контракту).

В основі взаємовідносин між професійним спортсменом та спортивною організацією знаходиться не трудовий договір, а цивільно-правовий договір виконання робіт, у відповідності до якого одна сторона (виконавець) зобов'язується відповідно порад тренерів виконувати тренувальну діяльність із метою набуття спортивних навичок, що дають змогу досягти високих спортивних результатів у спортивних заходах та змаганнях, а інша сторона (замовник) бере на себе обов'язок оплатити ці роботи за отримання права користування досягнутими спортсменами результатами. Тобто, відносини функціонування інституту контрактів у спорті потребують регулювання інструментами цивільного права [1, с. 130].

Погоджуючись із пріоритетністю цивільно-правових норм і норм трудового права в регулюванні контрактних відносин спортсменів-професіоналів, відзначимо, що проблема у

визначенні правової природи цих відносин видається глибшою. Говорячи про поліаспектність зазначених відносин, необхідно звернути увагу на наявність норм інших галузей права, реально регулюють дані відносини. Наприклад, в системі цивілістичного і трудового правового регулювання не враховуються відносини, пов'язані, наприклад, із соціальним страхуванням здоров'я і життя професійного спортсмена, учнівські правовідносини, реабілітацію після травм, забезпечення медичними препаратами, спеціальними тренувальними умовами, спортивним спорядженням, по оформленню виїзних документів на спортсмена для закордонних відряджень тощо. Великий пласт в контрактних відносинах складають організаційні, управлінські відносини, врегульовані квазіправовими нормами громадських спортивних об'єднань. В значній мірі це відноситься до такого елемента контрактної угоди, яким є перехід спортсмена з однієї спортивної організації в іншу.

Висновки. Таким чином, аналіз проблемних питань контрактних відносин спортсменів-професіоналів дає підстави стверджувати, що контракт про спортивну діяльність необхідно розглядати як цивільно-правовий договір, який є домовленістю спортивної організації та професіонального спортсмена і за яким спортсмен-професіонал зобов'язується систематично на оплатній основі брати участь у тренувальній та змагальній діяльності з певного виду спорту, а спортивна організація зобов'язується створити всі належні умови для провадження такої діяльності і своєчасно виплачувати відповідну винагороду спортсмену-професіоналу.

Література

1. Кампі О. Ю. Трудові відносини у професійному спорті. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2017. №44. Том 1. С. 130–133.
2. Чепис О. І., Кекерчень М. І. Контракт футболіста як особлива форма трудового договору. Порівняльно-аналітичне право. 2019. № 1. С. 150–155.